

Saker til rådgivningstjenesten

Her er noen av sakene som har kommet til Norsk Fosterhjemsforenings rådgivertjeneste siden forrige utgivelse av Fosterhjemskontakt.

Utvikling i fosterhjemsomsorgen?

Fosterfar tar kontakt idet han synes han har ventet lenge på forbedringer på fosterhjemsfeltet. Han lurer på om det er noe konkret i utviklingen nå som hjelper fosterforeldre i omsorgsoppgaven. Så vidt han forstår har det vært flere utredninger om fosterhjem, men hva er resultatet av dette egentlig som vil være til nytte?

Svar:

Vi skjønner godt at man kan bli utålmodig som fosterforelder når man ser de mange utredninger og forslag – og fravær av konkrete håndfaste endringer på området som gjelder barn i fosterhjem. Norsk Fosterhjemsforening er også utålmodig på konkrete endringer av betydning for barn i fosterhjem og omsorgsgiverne deres. Foreningen involveres nå i stor grad i mange store forbedringsprosesser av betydning for fosterhjem, og gir innspill basert på fosterhjemserfaringer. Det skjer mye på barnevernsfeltet, ikke minst har domene fra menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg medført at mye fokus og arbeidsinnsats fra Barne- og familiedepartementets side er rettet mot forbedring av norsk barnevern og rettssikkerhet. Hovedfokus er på forholdet mellom barn og foreldre, situasjonen i fosterhjem får mindre oppmerksomhet.

Ny barnevernslov trer i kraft fra 1.1.2023. Det har tidligere blitt innført utvidet alder for ettervern – til 25 år. Det er av stor betydning for ungdom i barnevernet. Ny barnevernslov har nå et eget kapittel om fosterhjem. Det er et skritt i riktig retning. Selv om det primært er regler fra fosterhjemsforskrift som er flyttet over og inn i loven, er det viktig at fosterhjemsfeltet nå er gitt et eget kapittel i loven. Foreningen håper dette vil kunne bygges ut med mer konkrete rettigheter på fosterhjemsfeltet.

Kapitlet om fosterhjem fastsetter nå en ny regel om barnets rett til forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at det skal behandles hensynsfullt og med respekt for sin integritet. Det har og kommet en ny regel om fosterforeldres rett til å uttale seg i forbindelse med barnevernstjenestens vedtak om flytting av barnet fra fosterhjemmet til et annet fosterhjem. Fosterhjemmet har fortsatt ikke noen automatisk klagerett på slike flytteavgjørelser, men nå går det frem av loven at man kan ha en klagerett. Det er en lovfesting av gjeldende regler, og det er viktig at det også går frem av selve barnevernsloven.

Regjeringen har fremmet et eget lovforslag om helsekartlegging av barn som skal flyttes ut av foreldrehjemmet. Dette ligger til behandling i familie- og kulturkomiteen. Det er et viktig lovfor-

slag – at barnet er utredet slik at barnevernet og fosterhjemmet forstår barnets utfordringer. Bare da kan man møte det på rett måte. Norsk Fosterhjemsforening har stått på for å få til dette lovforlaget, både ved å sitte i referansegruppe for utprøving av slik tverrfaglig helsekartlegging, og gjennom høringsinnspill og innspill i Stortinget.

Regjeringen fremmet før sommeren en *fosterhjemsstrategi*. Denne skal være en oppfølging av både fosterhjemsmelding og NOU om tryggerammer for fosterhjem. Fosterhjemsstrategien gir blant annet anbefaling til kommunene om hvordan frikjøp og arbeidsgodtgjøring skal skje. Regjeringen har valgt å gi *anbefaling* til kommunene fremfor å fremme lovforslag som binder opp kommunene. Departementet vil avvente å se i hvilken grad kommunene følger opp anbefalingene. Foreningen ønsker lovregulering på feltet med klagemulighet på det skjønnsom barnevernstjenestene skal utøve i de konkrete sakene. Foreningen er bekymret for at anbefalinger til kommunene ikke ivaretar tryggerammer for fosterhjem når kommuneøkonomien settes under kraftig press. Uten forpliktelser i lov eller øremerkede midler, er det risiko for at barnet i fosterhjemmet ikke får det som trengs i konkurranse med andre trengende grupper. Barnevernsreformen som trer i kraft fra 1.1. 2022 medfører at kommunene overtar mer ansvar for kommunale fosterhjem og økonomisk eneansvar for kommunale fosterhjem, samtidig som

“Vi skjønner godt at man kan bli utålmodig som fosterforelder når man ser de mange utredninger og forslag – og fravær av konkrete håndfaste endringer,”

Rådgivningstjenesten i Norsk Fosterhjemsforening skal dekke medlemmenes behov for å drøfte og snakke med en fagperson om situasjoner og problemstillinger som oppleves som vanskelige. På rådgivningstelefonen kan man ringe inn og være anonym, men de fleste velger å presentere seg.

På denne siden presenteres noen av spørsmålene som kommer inn til rådgivningstjenesten i Norsk Fosterhjemsforening.

Vi erfarer at fosterhjem i slekt enkelte ganger opplever at de ikke får det de som følger av fosterhjemsavtalen

de mottar rammeoverføringer fra staten. Dette vil være en utfordrende reform og det er kommunens ledelse og kommunepolitikere som må følge med på at man bevilger tilstrekkelige midler til å ivareta tiltak fosterhjemmet trenger.

Departementet vil utrede spørsmål om tjenestepensjon for frikjøpte fosterforeldre.

Buudir jobber med å lage retningslinjer for når man bør frikjøpes etter den første fase etter plassering av barnet. Foreningen skal bidra inn i dette arbeidet. Som det fremgår av fosterhjemstrategien skal også den kommunale fosterhjemsavtalen revideres, se nærmere om dette i Juridisk spalte hvor dette er temaet.

Det er nedsatt et *barnevernsutvalg* som skal se på rettssikkerheten i barnevernet. Vi håper utvalget også vil se på rettssikkerhet for barn i fosterhjem. Foreningen vil spille inn for utvalget de utfordringer som barn i fosterhjem og fosterforeldre opplever, og har allerede hatt ett møte med representanter for utvalget.

Det er mye spennende på gang når

det gjelder opplæring av fosterhjem. Her jobber spisskompetansemiljøet for opplæring av fosterhjem i Buudir med en modulbasert opplæring – som i mye større grad enn i dag skal tilpasses fosterforeldres behov for opplæring tilpasset barnets og fosterhjemmets behov. Foreningen bidrar også med innspill inn i dette arbeidet.

Slektfosterhjem – samme rettigheter?

Vi er slektsfosterhjem for vårt barnebarn på 7 år. I den anledning lurer vi på om vi har samme rett som vanlige ordinære fosterhjem – eller om det er noen forskjell? Vi fikk ikke noen kostnader dekket da gutten flyttet inn hos oss – selv om det har gitt oss en rekke utgifter til klær og utstyr mm.

Svar:

Det er helt på det rene at de samme regler og rettigheter gjelder for slektsfosterhjem som for fosterhjem utenfor slekt. Like fullt erfarer vi at fosterhjem i slekt enkelte ganger opplever at de ikke får det som følger av fosterhjemsavtalen. Det går frem av fosterhjems-

undersøkelsen at en god del fosterhjem i slekt ikke hadde fått dekket engangsutgift ved plassering. Hovedregelen er at alle nødvendige utgifter knyttet til fosterhjemsplasseringen skal dekkes av barnevernstjenesten jf avtalens pkt 6.3. 1. Av avtalens punkt 6.3. 4 går det frem at utgifter til tilfredsstillende klær og utstyr skal dekkes som en engangsutgift og at barnevernstjenesten skal stille midler til rådighet, eventuelt at barnet blir utstyrt i løpet av det første året.

Erstatning for skade påført fosterhjemmet

Vår tidligere fosterungdom har utagert med stort sinne hvilket har gjort at inventar, vindu og dører er slått og ødelagt i boligen vår. Dette påfører oss store kostnader til reparasjon. Barnevernstjenesten vil ikke ta på seg ansvaret for å dekke dette. Hva gjør vi?

Svar:

Det fremgår av fosterhjemsavtalen pkt 6.3.3 siste avsnitt at skader ungdommen har påført fosterhjemmet, er barnevernstjenesten forpliktet til å dekke. Så lenge dere kan sannsynliggjøre at skaden er forårsaket av fosterbarnet – så må barnevernstjenesten dekke påløpte utgifter. Det er ikke en uvanlig situasjon, og her er det viktig å sikre bevis i form av bilder og taksering av skade, og fremme et skriftlig krav til barnevernstjenesten. Vi anbefaler at dere tar en ny runde med leder i den aktuelle barnevernstjenesten i anledning kravet og kommer frem til en løsning. I motsatt fall vil vi anbefale å kontakte statsforvalter (tidligere fylkesmann) som har ansvar for tilsyn med barnevernstjenesten. Løser ikke saken seg, bør man få hjelp av en advokat til å få innrevet kravet gjennom en rettslig prosess. Ofte vil saken løse seg før man er kommet så langt.

Ønsker du å snakke med noen om situasjonen du står i? Ta kontakt med våre frivillige likepersoner! De er gode samtalepartnere med egen erfaring fra fosterhjemsområdet, og de har taushetsplikt. Sjekk ut [fosterhjemforening.no/hjelp-og-rad](https://www.fosterhjemforening.no/hjelp-og-rad)

Har du litt mer kompliserte spørsmål av faglig karakter kan du kontakte rådgiverne våre. De er tilgjengelige for våre medlemmer hver torsdag mellom kl. 9-15. Send inn din henvendelse på nettsiden vår [HYPERLINK "https://www.fosterhjemforening.no/radgivningstjenesten/"](https://www.fosterhjemforening.no/radgivningstjenesten/) fosterhjemforening.no/radgivningstjenesten/

